

УДК 378.018.8:373.5.011.3-051:81'243]:37.013.75

DOI: 10.31499/2307-4906.3.2022.266753

ЗАСТОСУВАННЯ АКМЕОЛОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ірина Білецька, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0000-0002-3372-9100

E-mail: iryna.biletska@ukr.net

Ангеліна Колісниченко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

ORCID: 0000-0002-2727-5042

E-mail: a.kolisnichenko@udpu.edu.ua

У статті йдеться про доцільність застосування акмеологічних технологій у процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови, зокрема англійської та німецької в закладах вищої освіти. Проаналізовано сутність акмеологічного підходу, застосування якого має на меті створення повноцінних умов для ефективного професійного розвитку й саморозвитку особистості майбутнього професіонала. Охарактеризовано акмеологічні технології, які були імplementовані в ході експериментального дослідження, учасниками якого були викладачі та здобувачі першого (бакалаврського) рівня II курсу факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Доведено, що застосовані акмеологічні технології сприяють підвищенню результативності опанування іноземної мови на визначеному етапі навчання.

Ключові слова: акмеологія; акмеологічні технології; ігрові технології; проєктні технології; технології використання мультимедійних засобів; підготовка майбутніх учителів; англійська мова; німецька мова.

THE APPLICATION OF ACMEOLOGICAL TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHER TRAINING IN THE INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

Iryna Biletska, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Foreign Languages Theory and Practice Department, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0002-3372-9100

E-mail: iryna.biletska@ukr.net

Anhelina Kolisnichenko, Ph.D. of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the English and Methodology Department, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

ORCID: 0000-0002-2727-5042

E-mail: a.kolisnichenko@udpu.edu.ua

The article deals with the expediency of the application of acmeological technologies in the process of future foreign language teacher training in the institutions of higher education. The topicality of our research is predetermined by dynamic paradigmatic transformations in the process of step-by-step development of Ukrainian foreign language education during the implementation of the New Ukrainian School reform. We analyzed the essence of acmeological approach, the application of which is aimed at creating full-fledged conditions for effective professional development and self-development of the personality of a future professional. The acmeological technologies, which were implemented during an experimental study, have been characterized. The expediency of their application was studied by means of experiment, the participants of which were 2 lecturers and 29 second-year students of the first (Bachelor's) level of higher education of the Faculty of Foreign Languages of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University. It has been proven that the applied acmeological technologies contribute to increasing the effectiveness of foreign language acquisition at a given stage of education. We also analyzed the academic performance of students before and after the experiment within each group. There was an increase in the percentage of students mastering the language at a sufficient level. After the experiment the sufficient level in group No. 1 was 54% (before the experiment – 39%), group No. 2 – 40% (before the experiment – 34%). The prospects for further scientific research in the chosen field may be observed in the study of the application of acmeological technologies in foreign language teaching methodology classes, which will enable the logical continuation of our research.

Keywords: acmeology; acmeological technologies; gaming technologies; project technologies; technologies of using multimedia tools; training of future teachers; English; German.

Інтенсивні активізаційні процеси, які знаходять відлуння у глибинних парадигмальних трансформаціях у процесі поетапної розбудови глобального інформаційного суспільства, передбачають систематичну імплементацію інновацій в освітній сфері. Ця амбітна ціль кристалізувалася у дослідницьких колах з огляду на тяжіння до інтеграції у світовий мультилінгвальний простір. Та з плином часу вона поступово переросла в назриваючу необхідність переорієнтації традиційних підходів до комплексної фахової підготовки майбутніх учителів іноземної мови (англійської, німецької) нової генерації. Адже цифровий світ, невід'ємною частиною якого ми є, невинно продовжує змінюватися та об'єктивує несподівані закони життя, які зможе «розкодувати» та сформувавати для підростаючих поколінь лише конкурентоздатний професіонал у галузі іншомовної лінгвометодики, здатний до безперервного самонавчання і самовдосконалення у процесі професійної самореалізації у невизначених умовах сьогодення та майбутнього.

Стратегічна лінія розробки механізмів ефективного оволодіння іноземних мов на законодавчому рівні продукують Закони України «Про вищу освіту» (2014 р.) та «Про освіту» (2017 р.), які підкреслюють системну розбудову державою шляху для результативного опанування іноземних мов. До того ж, Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») передбачає створення витривалої системи безупинного навчання для здобуття високих освітніх рівнів, забезпечення умов для постійного самовдосконалення, формування інтелектуальної та культурної здатностей як найвищої властивості.

Інтегральною основою результативної підготовки фахівця, готового крокувати освітніми вершинами за чітко розробленою індивідуальною професійною траєкторією, є застосування акмеологічних технологій у процесі його особистісного фахового становлення у закладі вищої освіти. Цей фактор суттєвою мірою актуалізує важливість адаптації існуючої системи вищої освіти, фундаментальне підґрунтя якої становлять

традиційні методи навчання, до новітньої моделі світобудови за умови впровадження акмеологічного підходу, в основі якого лежить дієва модель вираженого вирішення кола суб'єктивних проблем представників нового покоління. У межах підходу, який слугує евристичним вектором нашого аналізу, у процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови на базі теоретичного здобутку акмеології сформулювалася методологічна стратегія, що передбачає створення повноцінних умов для ефективного професійного розвитку й саморозвитку особистості майбутнього професіонала.

У контексті наукових досліджень в обраній нами акмеологічній царині, дедалі більше дослідницької уваги приділяється проблемам розробки та впровадження новітніх технологій організації процесу фахової підготовки та особистісного професійного становлення майбутнього фахівця, зокрема, в аспекті розвитку значущих якостей особистості в руслі формування її готовності до самостійного творчого розв'язання спеціалізованих професійних завдань, які вимагають пошуку нестандартних рішень. У світлі означеного, показовими є результати досліджень М. Боришевського, В. Гупаловської та І. Хоржевської, які присвячені розгляду факторів розвитку особистості. У цій сув'язі, вітчизняні науковці С. Калаур та Н. Олексюк обґрунтовують доцільність застосування акмеологічного підходу для професійного розвитку майбутнього фахівця. Безсумнівно, складовою проблематики акмеологічного підходу є педагогічна обдарованість, яка визначає ступінь готовності педагогічного працівника до застосування акмеологічних технологій під час організації освітнього процесу з іноземних мов і культур. Вагомий внесок у вивчення сутності цього феномену було зроблено О. Антоною, Г. Голубовою, О. Музикою, В. Рибалкою та ін. У цьому відношенні на сучасному етапі дослідники О. Барнінець, Н. Вишенська, Г. Лях, І. Ніколаєску здійснюють аналіз практичних основ акмеологічної компетентності педагога, ступінь ідентифікації яких залишається недостатнім для повноцінного осмислення ролі педагога як провідника шляху професійного становлення здобувачів вищої освіти – майбутніх колег. Механізм застосування акмеологічного підходу акумульовано в дослідженнях О. Огієнка, Л. Пригодича, А. Опольської та М. Євтуха. З огляду на це, всі окреслені наукові пошуки спрямовані лише на наближення до вирішення поставленої проблеми, що актуалізує те, що дослідники перебувають на початковій стадії розробки дієвого наукового алгоритму її вирішення. Цей фактор об'єктивує нашу дослідницьку спробу розробки авторського підходу до її розв'язання у визначеній нами сфері – іншомовної освіти.

Мета статті – визначити доцільність застосування акмеологічних технологій у процесі підготовки майбутніх учителів іноземної мови, зокрема англійської та німецької в закладах вищої освіти.

Для досягнення поставленої мети доцільним, на наш погляд, є осмислення сутності акмеологічного підходу, який, як слушно зауважують М. Євтух та Т. Скорик [3], базується на вивченні особистості як цілісного феномена в єдності візуалізованих нами показників за допомогою рис. 1. У рамках цього підходу особистість постає складним феноменом, для аналізу якої важливим є осмислення ступеня її професійної реалізації у суспільстві з урахуванням мотиваційної та ціннісної сфери її світобуття.

Рис. 1. Вивчення особистості як цілісного феномена в рамках акмеологічного підходу (візуалізовано на основі результатів дослідження М. Євтуха та Т. Скорик [3])

Як ми зауважували вище, акмеологічний підхід у підготовці майбутніх учителів іноземної мови базується на сформульованій методологічній стратегії, в основі якої лежить створення повноцінних умов для ефективного професійного розвитку й самовдосконалення творчої індивідуальності професіонала шляхом використання іноземної мови. З огляду на це, як видно з рис. 2, застосування акмеологічних технологій підпорядковане єдиній меті – формування та закріплення у самосвідомості людини необхідності у самосвідомості, саморозвитку й самореалізації, які сприяють самоактуалізації особистісного та професійного «Я» [7].

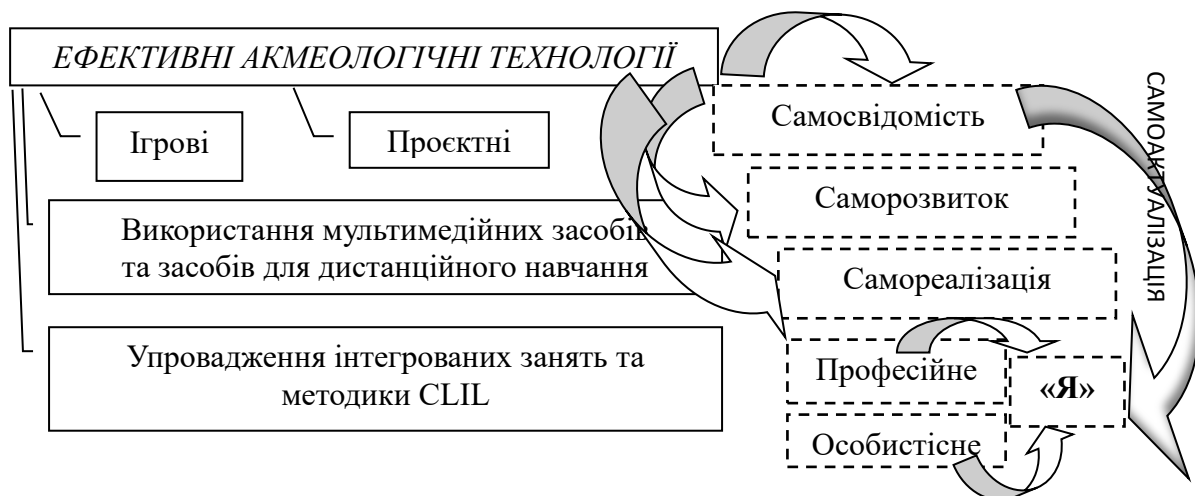

Рис. 2. Ціль використання акмеологічних технологій

До ефективних акмеологічних технологій викладання іноземної мови у закладах вищої освіти дослідники відносять: ігрову, проектну, використання мультимедійних засобів та засобів для дистанційного навчання, упровадження інтегрованих занять та методики CLIL (Content and Language Integrated Learning – предметно-мовного інтегрованого навчання). На цьому етапі нашого дослідження вважаємо за доцільне розглянути кожен технологію.

Із метою формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти найчастіше застосовуються ігрові технології, оскільки вони сприяють формуванню навичок ефективної взаємодії в освітньому середовищі. Це насамперед

рольові ігри, які передбачають організацію іншомовного спілкування майбутніх учителів у межах запланованого освітнього сценарію. Крім того, ділові ігри дозволяють відтворювати особливості здійснення майбутньої професійної діяльності, що уможливило пошук дієвої стратегії налагодження ефективної комунікативної взаємодії між учасниками.

Імплементуючи ігрові технології, викладачам слід урахувати фактор поетапної організації гри. У дослідницьких колах побутує думка про наявність трьох етапів у застосуванні означених технологій – підготовки, проведення, аналізу та узагальнення. Доцільним є аналіз кожного етапу. Як видно з рис. 3, на першому етапі – підготовки – здійснюється постановка мети та завдань. Його вирізняють такі діяльнісні риси: планування, розробка сценарію, у якому загальна процедура проведення гри знаходить відображення. Здобувачам освіти повідомляють мету та чіткі правила, якими варто керуватися. Крім того, етап характеризується розподілом ролей та формування груп. Зауважимо, що саме від підготовчого етапу залежить результативність досягнення поставлених освітянами цілей. На етапі проведення відбувається входження в гру, невід’ємними складовими якого є робота з джерелами та мозковий штурм. У межах другого етапу здобувачі вищої освіти працюють у сформованих групах над виконанням завдання та по завершенню виступають перед іншими для оприлюднення результатів академічної взаємодії. Завершальним структурним етапом є вихід із гри, оскільки, підбиваючи її підсумки, усі учасники здійснюють аналіз навчальної діяльності. Викладач оцінює ступінь досягнення поставлених цілей та формулює рекомендації для подальшого застосування ігор в освітньому процесі [1].

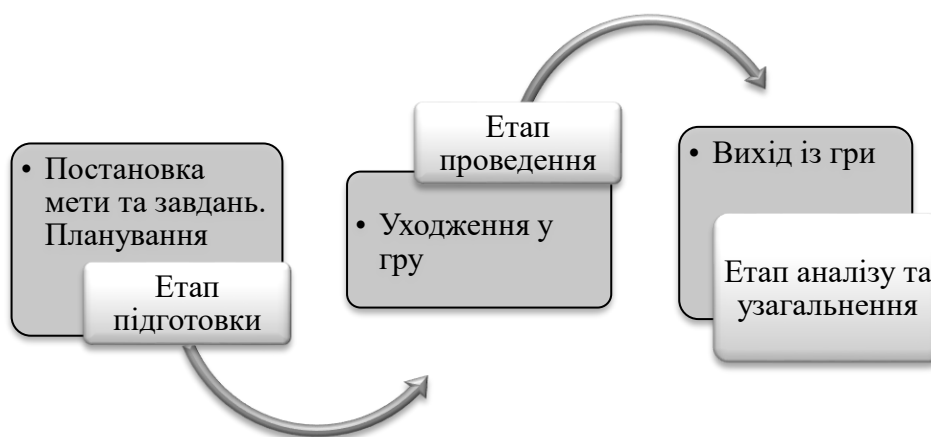

Рис. 3. Поетапна організація гри

У навчанні іноземної мови високою результативністю у плані досягнення запланованих освітніх цілей характеризуються комунікативні ігри, які передбачають застосування прийомів комунікативної методики. Учасники таких ігор здійснюють виконання комунікативно-пізнавальних завдань засобами іноземної мови. У цій сув'язі, комунікативна гра постає навчальним завданням, яке охоплює мовні, комунікативні та діяльнісні компоненти. Такі ігри використовуються в освітньому процесі як нестандартні комунікативні завдання із метою створення повноцінних умов для активізації мисленнєвої діяльності здобувачів вищої освіти, що уможливило обмін

інформацією між учасниками гри в процесі спільної мовленнєвої діяльності.

У цілому, застосовуючи технології організації та проведення навчальних ігор під час фахової підготовки вчителів іноземної мови, викладачі повинні враховувати такі фактори: комунікативний підхід до навчання, інтеркультурний фон гри, розробку цілісної системи дій викладача щодо підготовки ігрових завдань. Безсумнівно, комунікативний характер ігор має корелювати з інтересами та побажанням учасників освітнього процесу. Ігрові технології – засоби навчання без примусу та підвищення інтересу здобувачів вищої освіти до занять. Зауважимо, що не менш важливим є позитивний психологічний вплив ігор для учасників освітнього процесу. Ігрові завдання розкривають позитивні особистісні якості здобувачів освіти, сприяють підвищенню самооцінки та зняттю психологічної втоми й мовного бар'єру загалом. Беззаперечною перевагою ігрових технологій є колективна форма академічної взаємодії майбутніх учителів іноземної мови, у ході якої панує доброзичлива атмосфера та створюється ситуація успіху, що уможливує досягнення поставлених цілей кожним здобувачем вищої освіти.

Перейдемо до висвітлення технології, яка як і ігрові сприяє формуванню ключових компетентностей учасників освітнього процесу – проєктної. Означена технологія передбачає створення інтелектуального та матеріального продукту, що уможливує відхід від стандартного опрацювання певної теми. У якості акмеологічної технології вона поєднує творчі методи та різноманітні прийоми, які реалізують визначену дидактичну мету заняття шляхом вирішення навчальної проблеми дослідницьким шляхом. На думку Є. Полата, метод проєктів передбачає визначену сукупність навчально-пізнавальних засобів та дій здобувачів вищої освіти, які дозволяють розробити підхід до вирішення проблеми шляхом здійснення учасниками самостійних пізнавальних дій та передбачає презентацію отриманих результатів у вигляді інтелектуального продукту, який має практичну цінність [6]. Проєктна технологія сфокусована на самостійну роботу здобувачів вищої освіти, яку вони здійснюють упродовж визначеного періоду часу. Її практична значущість виявляється у тому, що розв'язання конкретної навчальної проблеми вимагає від майбутніх фахівців у галузі іншомовної освіти застосування як сукупності методів і засобів навчання, так і узагальнення знань, умінь і навичок із різних галузей науки й техніки [6]. Використання проєктних технологій уможливує формування та розвиток дослідницьких, інформаційних, комунікативних та технологічних компетенцій, від рівня сформованості яких суттєвою мірою залежить професійна самореалізація майбутнього професіонала. Проєктна робота сприяє формуванню креативності, міжпредметних зв'язків, дозволяє набутти здатності застосовувати інформаційно-комунікаційні технології при навчанні іноземної мови, сприяє оволодінню навичками роботи в групі та формуванню соціальної мобільності.

Як видно з рис. 4, окреслена технологія навчання іноземної мови передбачає чотири взаємопов'язані етапи діяльності – підготовчий, організаційно-виконавчий, презентаційний та підсумковий. З огляду на це, кожен здобувач вищої освіти проходить дослідницький шлях від формування задуму проєкту, розробки структури реалізації ідеї, виконання до презентації результатів на розсуд потенційної цільової аудиторії та підбиття підсумків проведеної роботи.

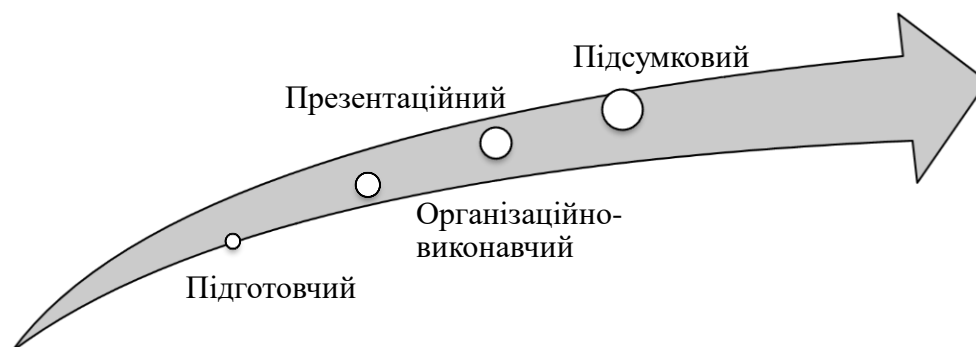

Рис. 4. Етапи діяльності здобувачів вищої освіти в рамках реалізації проєктної технології

Функціональність проєктної технології знаходить відображення у використанні міжпредметних зв'язків, які сприяють обміну знаннями із суміжних освітніх компонентів. Навіть здобувачі з низьким рівнем академічної успішності можуть проявити себе виконуючи адаптовані завдання. Кожен здобувач вищої освіти робить свій внесок у створення проєкту, що сприяє формуванню почуття відповідальності за спільний результат колективної дослідницької діяльності.

Чільне місце в системі акмеологічних технологій посідають мультимедійні. Їхнє застосування у процесі викладання іноземної мови підпорядковане реалізації функцій: підвищення рівня мотивації здобувачів вищої освіти до опанування мови, покращення якості засвоєння складного матеріалу, розвиток пізнавальної активності, поліпшення умов фокусування уваги здобувачів при роботі з аудіовізуальними засобами, стимулювання самостійності у вивченні, пошуку, підборі та обробці інформації. Крім того, використання мультимедійних засобів у викладанні іноземної мови дозволяє створити умови, максимально наближені до реального спілкування іноземною мовою.

Мультимедійні технології при викладанні іноземної мови в закладах вищої освіти не можуть замінити викладача, але сприяють удосконаленню та урізноманітненню його діяльності, тим самим підвищуючи продуктивність навчання. Загальновідомим є той факт, що, людина в процесі вивчення іноземної мови запам'ятовує 20% інформації після перегляду відео, 30% почутої. Якщо поєднати означені способи сприйняття освітнього контенту, то продуктивність запам'ятовування стане набагато вищою. Крім того, використання мультимедійних технологій у процесі навчання іноземної мови дозволяє повніше розкрити творчий потенціал кожного здобувача освіти [2].

Перейдемо до характеристики методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL), навчання за якою сприяє змістовній взаємодії та активному формату навчання, використанню навичок спілкування та грамотності, формуванню предметних та мовних компетенцій. CLIL не лише дозволяє ефективно спілкуватися іноземною мовою у різних сферах життя та вдосконалювати мовні навички, але й розвиває критичне мислення, творчий потенціал, підвищує мотивацію та їх самооцінку.

Здійснивши теоретичний огляд акмеологічних технологій, перейдемо до

висвітлення практичної частини нашого наукового пошуку. Наше експериментальне дослідження, спрямоване на визначення доцільності застосування акмеологічних технологій у підготовці майбутніх учителів іноземної мови, було проведено в рамках викладання обов'язкових освітніх компонентів «Практика усного та писемного мовлення» та «Практичний курс німецької мови» на II курсі першого (бакалаврського) рівня факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Охарактеризуємо кількісний склад залучених учасників: 13 здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))» зі спеціальності 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література галузі знань 01 Освіта / Педагогіка (група 1); 16 здобувачів освітньо-професійної програми «Середня освіта (Мова і література (англійська))» (група 2). Таким чином, загальна кількість студентів – 29. Крім того, було залучено 2 викладачів зазначеного курсу. Здійснюючи освітній процес у дистанційному форматі, їхнім завданням було обрати доцільні акмеологічні технології для опанування майбутніми вчителями іноземної мови загальної теми, передбаченої робочою програмою освітнього компоненту. Викладачі провели 5 практичних занять в кожній академічній групі.

Таблиця 1

Частотність використання акмеологічних технологій на практичних заняттях

Група № 1					
ОПП «Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))»					
<i>Акмеологічні технології</i>	<i>ПЗ №1</i>	<i>ПЗ №2</i>	<i>ПЗ №3</i>	<i>ПЗ №4</i>	<i>ПЗ №5</i>
Ігрові		+		+	+
Проектна			+	+	
Технології використання мультимедійних засобів та засобів для дистанційного навчання	+	+	+	+	+
Інтегровані заняття та методики CLIL			+		
Група № 2					
ОПП «Середня освіта (Мова і література (англійська))»					
<i>Акмеологічні технології</i>	<i>ПЗ №1</i>	<i>ПЗ №2</i>	<i>ПЗ №3</i>	<i>ПЗ №4</i>	<i>ПЗ №5</i>
Ігрові	+	+	+	+	+
Проектна			+	+	+
Технології використання мультимедійних засобів та засобів для дистанційного навчання	+	+	+	+	+
Інтегровані заняття та методики CLIL					

Здійснивши комплексний аналіз відвіданих занять за критерієм частотності використання акмеологічних технологій, ми узагальнили та зобразили дані у вигляді табл. 1. У представлених групах викладачі найчастіше застосовували мультимедійні технології. Це об'єктивувалося тим, що освітній процес здійснювався у дистанційному

форматі з оглядом на екстремальні умови здійснення навчання в умовах повномасштабного вторгнення РФ.

Викладач групи № 2 надав перевагу ігровим та проєктним технологіям. У межах групи № 1 були засновані ідентичні технології, але з нижчим рівнем частотності. Технологія інтегрованих занять та методики CLIL фрагментарно застосована лише в групі № 1. На наш погляд, викладачам слід активізувати використання цієї технології, оскільки інтерес здобувачів освіти групи № 1 до застосування вивченого лексичного матеріалу у запропонованих комунікативних ситуаціях поживавився, що було засвідчено результатами опитування, відповідно до яких 74% здобувачів академічної групи схилилися до думки про те, що вид діяльності із застосуванням цієї методики сприяв активізації їхньої мисленнєвої діяльності.

На наступному етапі нашого експериментального дослідження викладачам було запропоновано пройти анкетування.

Запитання № 1 стосувалося розташування акмеологічних технологій цифрами за частотністю застосування від 1 до 4, де 1 – найчастіше використовується та 4 – найменш. За нашими спостереженнями, які були візуалізовані в табл. 2, розбіжності виявляються у показниках застосування ігрових та проєктних технологій, що може бути викликано суб'єктивними та об'єктивним факторами. Об'єктивний чинник виражається рівнем складності граматичного матеріалу, який підлягав засвоєнню на практичних заняттях.

Таблиця 2

Частотність використання акмеологічних технологій на практичних заняттях

Акмеологічні технології	Викладач групи № 1	Викладач групи № 2
Ігрові	3	2
Проєктна	2	3
Технології використання мультимедійних засобів та засобів для дистанційного навчання	1	1
Інтегровані заняття та методики CLIL	4	4

Запитання № 2–4 мали на меті – з'ясувати результативність застосування кожної технології під час практичних занять із «Практики усного та писемного мовлення» та «Практичного курсу німецької мови». Як видно з рис. 5 та 6, на думку викладачів, рівень ефективності використання проєктної та ігрових технологій є високим. Перейдемо до аналізу рівня ефективності мультимедійних технологій. Як видно з рис. 7, викладач групи № 1 обрав достатній рівень, натомість іншої – середній. Припускаємо, що це може бути викликано недостатнім рівнем готовності учасників освітнього процесу до роботи в незвичному режимі. Рис. 8 засвідчує, що викладач групи № 1 оцінив ефективність застосування технології інтегрованих занять та методики CLIL в окремих фрагментах освітнього процесу на достатньому рівні. У групі № 2 не застосовувалася означена технологія, що є очевидним недоліком укладеного науково-педагогічним працівником освітнього сценарію.

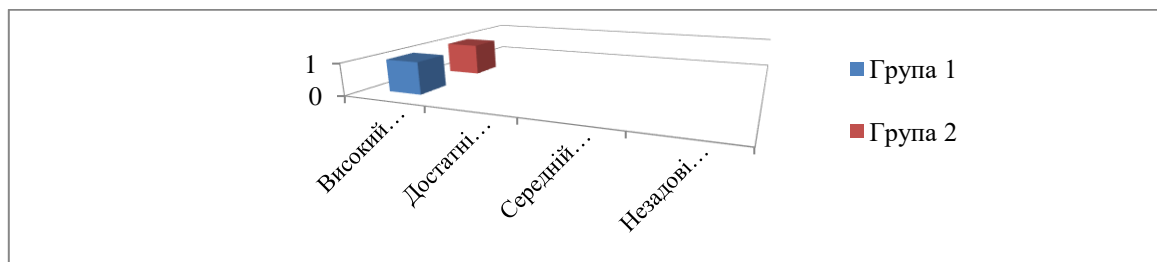

Рис. 5. Результативність використання ігрових технологій

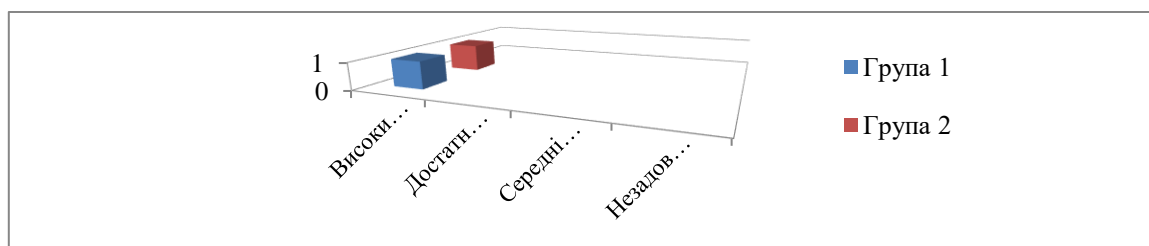

Рис. 6. Результативність використання проєктної технології

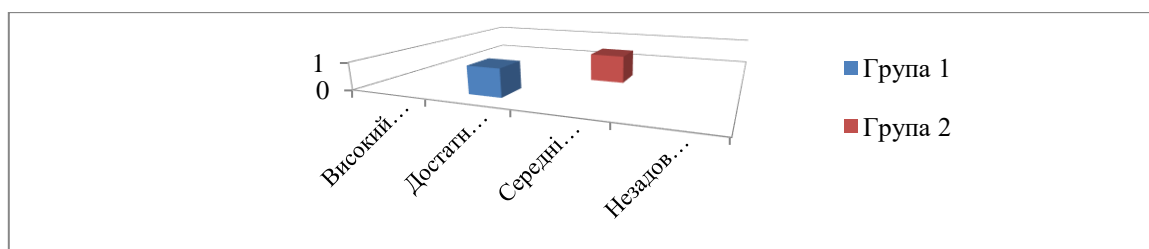

Рис. 7. Результативність використання технологій використання мультимедійних засобів та засобів для дистанційного навчання

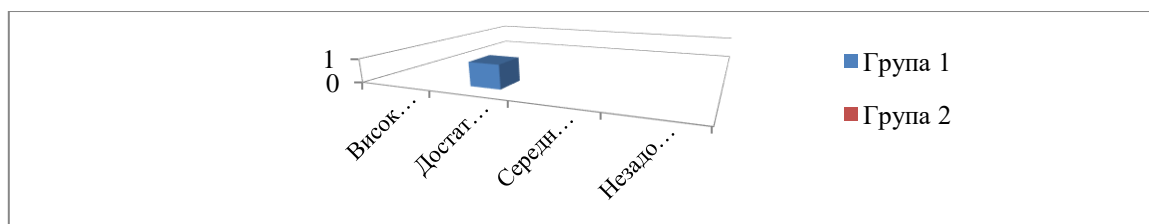

Рис. 8. Результативність використання інтегрованих занять та методики CLIL

Для оцінки рівня ефективності застосування акмеологічних технологій на заняттях викладачами було розроблено тест для визначення рівня сформованості компетентностей в усіх видах мовленнєвої діяльності. Нами було проаналізовано зрізи академічної успішності груп до та після експерименту в межах кожної групи. Як видно з рис. 9 та 10, відбулося збільшення відсоткового співвідношення здобувачів, які опановують мову на достатньому рівні. Після проведення експерименту в групі № 1 достатній рівень становив 54% (до експерименту – 39%), групі № 2 – 40% (до експерименту – 34%).

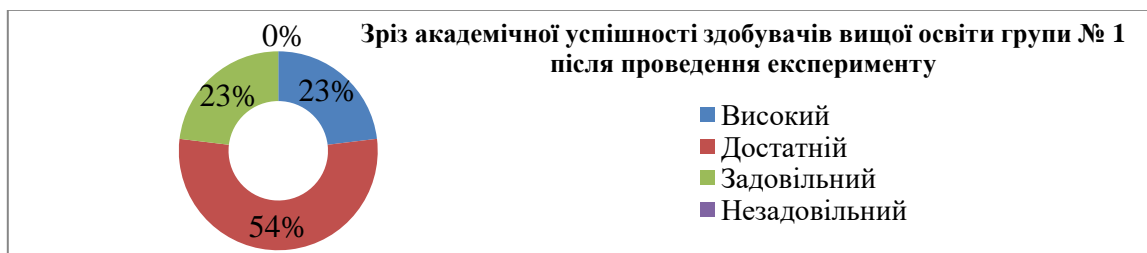
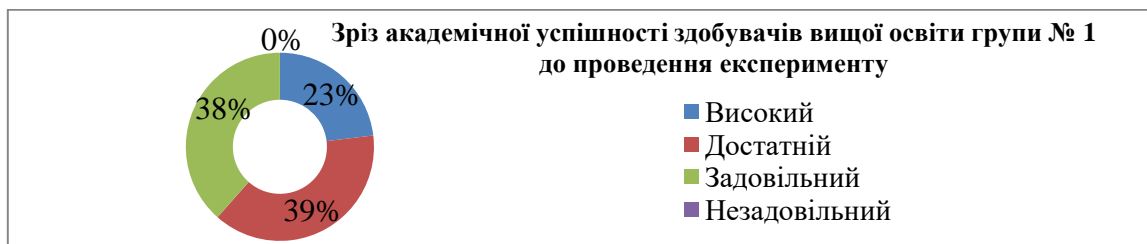

Рис. 9. Доекспериментальний та після експериментальний зрізи академічної успішності здобувачів вищої освіти групи № 1 із ОК

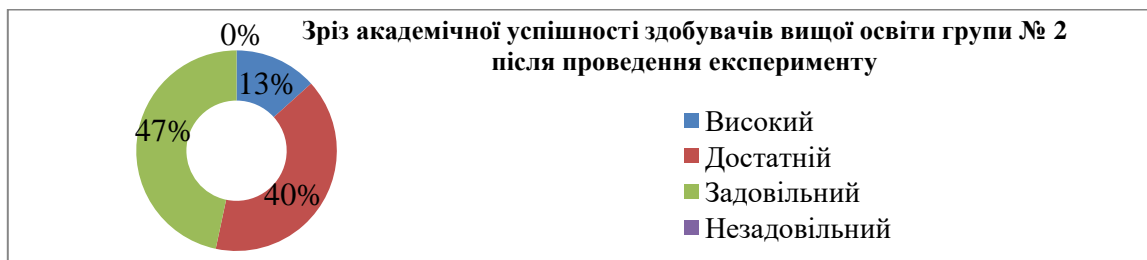
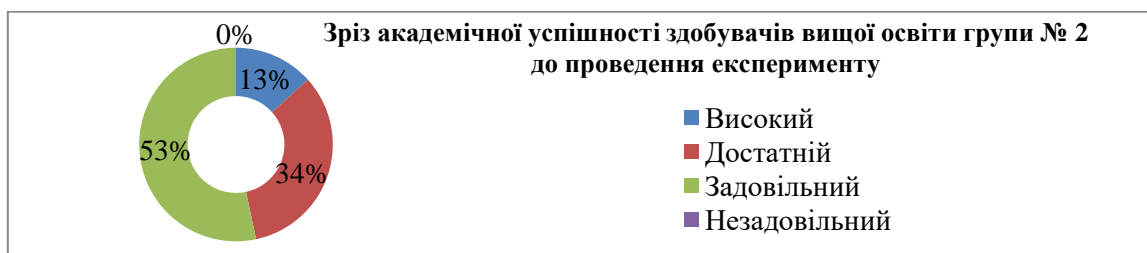

Рис. 10. Доекспериментальний та після експериментальний зрізи академічної успішності здобувачів вищої освіти групи № 2 із ОК

Отже, позитивна динаміка академічної успішності здобувачів вищої освіти та підвищений рівень мотивації до опанування мови засвідчують доцільність застосування акмеологічних технологій на заняттях із іноземної мови.

Перспективи подальших наукових досліджень в обраній царині вбачаємо у вивченні перспектив застосування акмеологічних технологій на заняттях із методики навчання іноземної мови, що уможливить логічне продовження здійсненого нами пошуку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Євдокимов В. І., Пономарьова Г. Ф., Луценко В. В., Агапова Т. П. Ефективність навчання студентів: навч. посіб. Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2004. 222 с.
3. Євтух М. Б., Скорик Т. В. Акмеологічний підхід до становлення професійної успішності майбутнього вчителя. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. Серія: Педагогічні науки. Чернігів: НУЧК, 2020. Вип. 7(163). С. 8–13.
4. Кошарна Н. В. Акмеологічний підхід у становленні професійної компетентності майбутнього вчителя. URL: <http://www.psyh.kiev.ua>. (дата звернення: 05.07.2022).
5. Носовець Н. М. Теоретичні основи педагогічної акмеології в підготовці майбутнього вчителя. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 108. 1. С. 97–100.
6. Полат Е. С. Метод проектів на уроках іноземного мови. *Иностранные языки в школе*. 2009. № 2–3. С. 37–45.
7. Пригодич Л. Л. Практичне застосування акмеологічного підходу під час вивчення іноземної мови. *Таврійський вісник освіти*. 2014. № 2. С. 22–27.
8. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37–38. Ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
9. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

REFERENCES

1. Vitvytska, S. S. (2006). *Osnovy pedahohiky vyshchoi shkoly*. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury [in Ukrainian].
2. Yevdokymov, V. I., Ponomariova, H. F., Lutsenko, V. V., Ahapova, T. P. (2004). *Efektyvnist navchannia studentiv*. Kharkiv: KhNPU im. H. S. Skovorody [in Ukrainian].
3. Yevtukh, M. B., Skoryk, T. V. (2020). Akmeolohichni pidkhid do stanovlennia profesiinoi uspishnosti maibutnoho vchytelia. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka – Bulletin of the T. H. Shevchenko National University “Chernihiv Colehium”*, issue 7(163), 8–13 [in Ukrainian].
4. Kosharna, N. V. Akmeolohichni pidkhid u stanovlenni profesiinoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia. URL: <http://www.psyh.kiev.ua> [in Ukrainian].
5. Nosovets, N. M. (2013). Teoretychni osnovy pedahohichnoi akmeolohii v pidhotovtsi maibutnoho vchytelia. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Pedahohichni nauky*, 108. 1, 97–100 [in Ukrainian].
6. Polat, E. S. (2009). Metod proektov na urokah inostrannogo jazyka. *Inostrannyye jazyki v shkole – Foreign languages at school*, 2–3, 37–45 [in Russian].
7. Pryhodych, L. L. (2014). Praktychne zastosuvannia akmeolohichnoho pidkhdou pid chas vyvchennia inozemnoi movy. *Tavriyskyi visnyk osvity – Tavriyskyi bulletin of education*, 2, 22–27 [in Ukrainian].
8. Pro vyshchu osvitu: Zakon Ukrainy vid 01.07.2014 r. № 1556-VII. (2014). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 37–38, art. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].
9. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 r. № 2145-VIII. (2017). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 38–39, art. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].